

Οι λογιστές της Ευρώπης και οι πύλες της κολάσεως

Γιώργος Μαρής

Αυτή την στιγμή που γράφω αυτές τις λέξεις οι Ευρωπαίοι ηγέτες προσπαθούν να συμφωνήσουν και να προβούν σε ένα πολιτικό συμβιβασμό για δύο κυρίως πράγματα, το πότε θα δώσουν τις δόσεις που έχουν υποσχεθεί στην Ελλάδα και στο ποιος θα χάσει τι για να ξαναμπεί το ελληνικό χρέος σε μια βιώσιμη τροχιά. Αυτό μάλλον θα γίνει με έναν ή και περισσότερους τρόπους όπως αυτούς που ακούμε καθημερινά στα ελληνικά και διεθνή μέσα. Αυτή όμως η λύση θα είναι μια λύση καθαρά λογιστικού χαρακτήρα και δεν θα έχει καθόλου πολιτική χροιά έστω και εάν ο συμβιβασμός θα είναι πολιτικός.

Η λύση όπως ήδη έχω γράψει εδώ και αρκετά χρόνια στο ελληνικό πρόβλημα θα είναι πολιτική. Πολιτική άλλωστε ήταν και η απόφασή ένταξη της χώρας μας στην Ευρωπαϊκή οικογένεια. Η πολιτική όμως λύση ήδη έχει πολλές αρνητικές επιπτώσεις στην ελληνική κοινωνία. Πάνω από όλα όμως σημαίνει πως αυτή η λύση θα κρατάει την Ελλάδα σε κώμα για την επόμενη ίσως δεκαετία. Σε κώμα γιατί τα πολιτικοοικονομικά συμφέροντα των ισχυρών κρατών μελών από την Ευρωζώνη είναι τεράστια. Σε κώμα γιατί ο κίνδυνος κατάρρευσης του παγκόσμιου χρηματοοικονομικού και τραπεζικού συστήματος από μια έξοδο της Ελλάδας από την Ευρωζώνη τεράστιος.

Σκεφτείτε μόνο πόσα χρήματα θα χρειαστεί να πληρώσουν τα μεγάλα επενδυτικά και τραπεζικά σχήματα εξαιτίας των στοιχημάτων που έχουν παιχτεί υπέρ της χρεοκοπίας της Ελλάδας. Είναι τέτοια τα ποσά που θα καταρρεύσουν και θα χρεοκοπήσουν σχεδόν όλα. Σε κώμα γιατί θα πληγεί άμεσα και ολοκληρωτικά η οικονομική ανάπτυξη και το ενδοπεριφερειακό εμπόριο ολόκληρης της Ευρώπης. Σε κώμα γιατί ο κίνδυνος διάχυσης όλων αρνητικών επιπτώσεων της εξόδου της Ελλάδας και της μετάδοσης τους στο παγκόσμιο επίπεδο είναι τεράστιος.

Ναι, η Ευρωπαϊκή οικονομική διακυβέρνηση πρέπει να αλλάξει. Το θέμα όμως σήμερα είναι το πώς, με ποιο τρόπο και πότε θα αλλάξει ουσιαστικά. Προς το παρόν όλα τα σχέδια που έχουν ήδη δημιουργηθεί από τα κράτη μέλη και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή είναι ικανοποιητικά. Όμως δεν ούτε ικανά ούτε και επαρκούν για να φέρουν την ισορροπία ξανά στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Εκτός των άλλων είναι τόσο χρονοβόρες οι διαδικασίες που πρώτα μπορεί να πεθάνεις και μετά να σε ναρκώσουν για να μπει στο χειρουργείο. Η Ελλάδα όμως ήδη αυτή την στιγμή βρίσκεται σε κώμα και καμία από όλες αυτές οι λύσεις που έχουν ήδη προταθεί δεν μπορεί να την βγάλει από το κώμα. Όμως όλα τα ακραία στοιχεία στην Ελλάδα βρίσκονται προ των πυλών και караδοκούν. Όταν θα ξυπνήσει η Ελλάδα θα πρέπει να βρίσκονται και πάλι μακριά φέρνοντας την αξιοπιστία και την ισορροπία στο πολιτικό σύστημα. Ούτε όμως αυτό πρόκειται να γίνει πολύ γρήγορα. Η πολιτική κουλτούρα δεν αλλάζει τόσο γρήγορα δυστυχώς.

Κάτω από αυτές τις προϋποθέσεις οι λογιστές της Ευρώπης θα αποφασίσουν με ποιο τρόπο θα κάνουν ξανά πάλι το ελληνικό χρέος βιώσιμο μέχρι ίσως και την επόμενη φορά. Έχουν εδώ και καιρό κατανοήσει το πόσο σημαντική είναι η Ελλάδα στην σταθεροποίηση του ευρωπαϊκού οικοδομήματος, σταθεροποίηση βέβαια που τους προσφέρει το κατάλληλο περιβάλλον για να προσφέρουν αυτοί τουλάχιστον ανάπτυξη στους κατοίκους των κρατών τους. Όμως αυτό δεν αρκεί. Όλα τα μέχρι τώρα προτεινόμενα μέτρα είναι και ανεπαρκή για την πραγματική αναζωογόνηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ναι όπως έγραφα πριν λίγο καιρό υπάρχουν κάποιες σημαντικές λύσεις που θα μπορούσαν να δώσουν την δυνατότητα στην Ελλάδα να έχει μια πιθανότητα

ανάπτυξης, όμως πιο εύκολα αυτά τα μέτρα μπορούν να την κρατάνε σε κώμα. Στόχος τους όπως έχω γράψει εδώ αρκετό καιρό είναι να κρατήσουν την Ελλάδα σε κώμα και να τις δίνουν ενέσεις ώθησης ανάλογα με τις συνθήκες που επικρατούν. Οι Ευρωπαίοι ηγέτες θα πρέπει να σταματήσουν να σκέφτονται σαν λογιστές. Θα πρέπει να βάλουν την ουσία της πολιτικής και των πολιτικών στις συζητήσεις τους.

Ποια είναι όμως αυτά τα θέματα που δεν βάζουν ηθελημένα ή και εξαιτίας της άγνοιας; Τι άλλο όμως θα μπορούσε να γίνει πέρα από όλα όσα ανέφερα σε ένα προηγούμενο κείμενο και το οποίο βραχυχρόνια ή μακροχρόνια θα μπορούσε να προσφέρει συνθήκες πραγματικής ανάπτυξης στην ελληνική οικονομία; Πρώτα από όλα στο εγχώριο επίπεδο θα μπορούσαμε όλοι μας να κάνουμε σιωπηρό εμπάργκο στα ευρωπαϊκά προϊόντα. Με αυτό τον τρόπο θα μπορούσαμε να τονώσουμε σημαντικά την εγχώρια πραγματική ζήτηση και να βοηθήσουμε τις ελληνικές επιχειρήσεις να ορθοποδήσουν.

Δεύτερον, θα μπορούσαμε να κάνουμε την εκμάθηση μια δεύτερης ξένης γλώσσας υποχρεωτική όχι όμως με την έννοια της υποχρεωτικότητας που καταλαβαίνουμε στην Ελλάδα. Αυτό θα μπορούσε να μας βοηθήσει να αναπτύξουμε την κινητικότητα των Ελλήνων εντός της Ευρώπης και να μειώσουμε τις αρνητικές συνέπειες από τις ακαμψίες στην αγορά εργασίας και στους μισθούς.

Τρίτον, και δεδομένου του ότι δεν υπάρχει ένας μηχανισμός δημοσιονομικών μεταβιβάσεων ή αλλιώς ένα μηχανισμό ανακύκλωσης πλεονασμάτων σε επίπεδο Ευρωζώνης, να δημιουργήσουμε κοινό μέτωπο με τις άλλες περιφερειακές χώρες ζητώντας έναν μόνιμο μηχανισμό μεταβιβάσεων στην Ευρωζώνη ο οποίος θα εξάλειφε τις αρνητικές επιπτώσεις των ασυμμετριών που υπάρχουν στην Ευρωζώνη. Δεν πρέπει να ξεχνάμε πως άμεσα ή έμμεσα αυτός ο μηχανισμός υπάρχει στις ΗΠΑ. Χωρίς αυτόν τον μηχανισμό εξάλλου η Ευρωζώνη είναι καταδικασμένη να αποτύχει.

Τέταρτον, αυτός ο μηχανισμός θα μπορούσε να υπάρχει και σε ένα επίσημο επίπεδο μέσω επιδομάτων ανεργίας όπως αυτά που δίνονται ανάμεσα στις περιφέρειες των ΗΠΑ. Δηλαδή θα μπορούσαμε να διεκδικήσουμε ένα στην ουσία Ευρωπαϊκό Επίδομα Ανεργίας.

Πέμπτον, στην βάση επίσης της παραπάνω ανισορροπίας να διεκδικήσουμε την μεταφορά μεγάλων επενδυτικών σχεδίων από τις ευρωπαϊκές κοινοπραξίες στην περιφέρεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Με αυτό τον τρόπο θα δημιουργούσαμε τις κατάλληλες συνθήκες για την μεταφορά επενδυτικών κεφαλαίων στις ελλειμματικές χώρες όπως η Ελλάδα.

Έκτον, θα πρέπει επίσης να διεκδικήσουμε την αποκέντρωση των ευρωπαϊκών υπηρεσιών στην βάση τόσο της ανταγωνιστικότητας όσο και του ασύμμετρου ανταγωνισμού που υπάρχει αυτή την φορά όχι όμως ανάμεσα στις επιχειρήσεις αλλά ανάμεσα στα κράτη μέλη. Γιατί δηλαδή σχεδόν όλες οι ευρωπαϊκές υπηρεσίες να έχουν την βάση τους στις Βρυξέλλες;

Έβδομον, θα πρέπει να διεκδικήσουμε και να δημιουργήσουμε κάποιες κυρώσεις για το ενδοπεριφερειακό εμπόριο ειδικότερα στις χώρες που έχουν τεράστια πλεονάσματα από αυτό όπως η Γερμανία. Αν δηλαδή η Γερμανία εξάγει προς την Ελλάδα ένα ποσοστό προϊόντων μεγαλύτερο από ένα ήδη συμφωνημένο ποσοστό να υπάρχει κάποια «ποινική ρήτρα» για αυτήν αφού θα θέτει σε κίνδυνο την ισορροπία της οικονομικής ένωσης.

Όγδοον, θα πρέπει επίσης η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα να μπορεί να δανείζει με μηδενικό επιτόκιο τα κράτη μέλη που έχουν μεγάλα προβλήματα ελλείμματος τουλάχιστον έως ένα ποσοστό. Μια δηλαδή καθαρά Κευνσιανή πρόταση.

Όλα τα παραπάνω (άλλα λιγότερο άλλα περισσότερα) θα μπορούσαν να βοηθήσουν στην ισορροπία της Ευρωζώνης στην ισορροπία της ΟΝΕ. Χωρίς

βέβαια να παραβλέπεται ο ρόλος των αλλαγών που έχουν ήδη προταθεί σε ευρωπαϊκό επίπεδο, το ρόλο που θα μπορούσε να παίξει η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, η ΕΚΤ ή ένα σχέδιο Μάρσαλ, αλλαγές που ήδη θα έπρεπε να είχαν αναπτυχθεί προς μια πολιτική ένωση. Είναι προτιμότερο πέρα από τις λογιστικές αποτιμήσεις να επικεντρωθούμε λίγο περισσότερο στις πραγματικές πολιτικές λύσεις που θα ξανά ενώσουν τους λαούς της Ευρώπης. Σε διαφορετική περίπτωση και εάν οι ευρωπαίοι ηγέτες δεν προβούν στις απαραίτητες αλλαγές σε σύντομο χρονικό διάστημα είναι σίγουρο πως οι πύλες της κολάσεως θα ανοίξουν.